

tras. Čia veikė Nemuno laivų prielauka, muitinė, prekybos punktas, grūdų ir kitų prekių sandėliai.

1772 m. Veliuonoje įsikūrė vienuoliai bernardinai.

1795 m. vasario 15 d. Veliuonai buvo sugrąžintos savivaldos teisės.

XIX a., kai Veliuonos dvaras priklausė Zaleskiams, buvo pastatyti mediniai dvaro centriniai rūmai. Šis pastatas mūsų dienomis saugomas kaip XIX a. klasicizmo laikotarpio architektūros paminklas. Medinius dvaro rūmus juosia parkas. Čia auga daug retų atvežtinių medžių, tarp jų ir geltonžiedžiai tulpmedžiai, maumedžiai, glaustašakis ąžuolas, raudonasis ąžuolas, raudonlapis paprastasis klevas, maumedis, lenktašakis uosis. Veimuto pušys, juodosios, vakarinės tujos ir nemažai kitų vertingų medžių.

Dvaro centriniam pastate dabar veikia Veliuonos krašto istorijos muziejus. Jo ekspozicija pasakoja apie krašto istoriją nuo IV a. iki mūsų dienų, Veliuonos ir jos apylinkių etnografiją, pristato archeologinius radinius. Čia veikia ir „Petro Cvirkos klasė“, kur yra galimybė išsamiai susipažinti su rašytojo P.Cvirkos (1909–1947) biografija, jo gyvenamojo laikotarpio mokykla. Muziejuje sukaupta daug informacijos apie etnografinio ansamblio „Veliunionietis“, jo įkūrėjos, vadovės L. Matusevičienės, gyvenimą, kūrybinę veiklą. Muziejuje rengiamos ir kilnojamos dailės, liaudies meno, krašto tyros parodos.

1817 m. Veliuonos kapinėse Zaleskis pastatė medinę koplyčią.

1903 m. Veliuonoje buvo 925 gyventojai.

Carinės Rusijos laikais Veliuona buvo valsčiaus centras ir priklausė Kauno apskričiai.

Pirmojo pasaulinio karo metais Veliuona buvo labai nuniokota.

1930 m., minint Vytauto Didžiojo mirties 500 metų sukaktį, Veliuonoje pastatytas Vytauto Didžiojo paminklas (sukūrė skulptorius A. Šimkūnas, projektavo V. Grybas).

1923 m. Veliuonos miestelyje ir dvare buvo 95 sodybos ir 573 gyventojai, 1936 m.

Veliuonos parapijoje – 4807 parapijiečiai, 1939 m. Veliuonos miestelyje ir dvare – daugiau negu 700 gyventojų.

(Nukelta į 16 p.)

(Atkelta iš 15 p.)

1925 m. ant Gedimino kapo kalno pastatytas obeliskas.

1939 m. ant kalno pastatyta graži medinė Veluonos mokykla.

Sovietmečiu Veluona buvo priskirta Vilkijos rajonui, buvo apylinkės ir kolūkio centras.

1991 m. minint Veluonos 700 metų jubiliejų, miestelyje atidengtas Veluonos jubiliejui skirtas paminklas (sukūrė skulptorius Š. Šimulynas).

Paskutiniaisiais metais Veluonoje daugiau negu 900 gyventojų. Tai itin gražiai tvarkoma gyvenvietė.

Seniūnijos teritorijoje yra 9 archeologijos, 4 architektūros, 2 mitologijos paminklai, veikia 4 muziejai: Veluonos krašto istorijos, rašytojo P. Cvirkos (Klangių kaimas), Antano ir Jono Juškų vidurinės mokyklos literatūros, gamtos muziejus bei Rašytojo Jono Mačiulio-Maironio memorialinė ekspozicija.

Turistai Veluonoje dažniausiai domisi Veluonos senamiesčio centru, kur stovi Vytauto Didžiojo ir Veluonos 700 metų jubiliejui skirti paminklai, akmuo su įspausta pėda. Čia ir Nemuno slėnio apžvalgos aikštelė. Jei aplankei Veliuoną, būtinai užsukti ir į archeologinių piliakalnių kompleksą, užkopsi į Gedimino kapo piliakalnį, ant kurio stovi paminklas LDK kunigaikščiui Gediminui (1925 m.), Pilies (Ramybės) kalno piliakalnio, kurio viršuje – aukuras deivei Velionei, apžvalgos aikštelės. Verta užsukti ir į piliavietę, vadinamą Piliatėmis (buv. Bajerburgo pilis), Veluonos dvaro rūmus, Veluonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčią, susipažinti su čia veikiančia sakraline ekspozicija, aplankyti buvusius Veluonos užeigos namus, XVIII a. pab. statytą buvusį grūdų sandėlį „Magazinas“. Na o jei pasuksi kiek iš šono, nesunkiai Klangių kaime rasi ir rašytojo P. Cvirkos memorialinę sodybą-muziejų.

Veluonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia